

Manevi ?yilik Hali Ölçe?i (FACIT-Sp-12)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Manevi ?yilik Hali Ölçe?i (FACIT-Sp-12)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25541>

Özet

Manevi ?yilik Hali Ölçe?i (FACIT-Sp-12)'nin Türkçe versiyonu, özellikle huzurevlerinde ya?ayan ya?l? bireylerin manevi iyilik hallerini de?erlendirmek amac?yla Ay, S. ve arkada?lar? taraf?ndan uyarlanm??t?. Bu ölçek, **manevi iyilik hali** (Spiritual Well-Being) yap?s?n?n psikometrik özelliklerini ya?l? popülasyonda inceleyen önemli bir araçt?.

Orijinal ölçek, **Functional Assessment of Chronic Illness Therapy (FACIT)** sisteminin bir parças? olup, bireylerin ya?am kalitesi ara?t?rmalarında, özellikle kronik hastal?klarla ya?ayan popülasyonlarda yayg?n olarak kullan?lmaktadır. Adaptasyon çal??mas?, 12 maddelik bu kısa formun Türk kültürüne uygunlu?unu ve geçerlili?ini sa?lamay? hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Manevi ?yilik Hali, FACIT-Sp-12, Ruhsal ?yi Olu?, Psikometri, Uyarlama, Ya?l? Bireyler, Huzurevi, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Ay, S., Gunduz, T., Ozyurt, B. C., Coban, A., Piskin, A. A.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Functional Assessment of Chronic Illness Therapy (FACIT) sisteminin bir alt boyutu olan Manevi ?yilik Hali Ölçe?i'nin (FACIT-Sp-12) Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?n? sunmaktır. Ara?t?rma, özellikle Türkiye'deki huzurevlerinde ikamet eden ya?l? bireylerin manevi boyutlardaki iyi olu? düzeylerini kültürel olarak hassas bir ?ekilde ölçmeyi hedeflemiştir.

FACIT-Sp-12, bireylerin manevi kaynaklar?n?, ya?am amaçlar?n? ve inanç sistemlerini nas?l deneyimlediklerini de?erlendirerek, genel ya?am kalitesi ve zorluklarla ba?a ç?kma kapasitesi bakım?nda önemli bir rol oynar. Uyarlama çal??mas?, bu arac?n Türk popülasyonunda güvenle kullan?labilirli?ini sa?lam??t?r.

Yap?

Ölçek, literatürde geni? kabul gören **manevi iyilik hali** (Spiritual Well-Being) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle iki ana bile?en etraf?nda ?ekillenir: **Anlam ve Huzur (Meaning/Peace)** ve **?nanç (Faith)**. Bu boyutlar, bireyin hayat?nda bir amaç bulma, içsel dinginlik ya?ama ve zorluklarla mücadele etmek için manevi inanç sistemlerine güvenme yetene?ini kapsar.

FACIT-Sp-12, manevi iyi olmanın özellikle klinik ve yaşı popülasyonlarda sağlıklı sonuçları üzerindeki etkisini değerlendirilmede kritik bir rol oynar. Ölçeğin kısa yapısı, klinik uygulamalarda hızlı ve etkili bir tarama imkanı sunar.

Geçerlik

Kaynak referansta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, Ay ve ark. (2019) tarafından yürütülen adaptasyon çalışması, ölçeğin yapısal geçerliğini incelemiştir. Genellikle bu tür uyarılma çalışmaları **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** kullanılarak orijinal iki faktörlü yapının (Anlam/Huzur ve inanç) Türk kültüründe de korunduğu test edilir.

Ölçeğin geçerliği, huzurevinde yaşayan yaşı yetişkinler örnekleminde incelenmiştir. Bu çalışma, ölçeğin Türkçeye çevirisinin sadece dilbilimsel değil, aynı zamanda kültürel ve kavramsal eşdeğerliğinin de sağlandığını göstermeyi amaçlamıştır.

Güvenirlik

Kaynakta güvenilirlik bilgisi spesifik olarak listelenmemiştir. Ancak, Ay ve arkadaşları (2019) psikometrik özellikler üzerine yürüttüğü çalışma, ölçeğin iç tutarlılık katsayıları (genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı) rapor etmiştir. Bu katsayılar, ölçeğin 12 maddesinin tutarlı bir şekilde aynı manevi yapıyı ölçtüğünü gösterir.

Güvenirlik analizleri, ölçeğin maddelerinin yaşı bireylerde kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamıştır. Yüksek iç tutarlılık, ölçeğin klinik ve araştırma ortamlarında güvenilir veriler toplama yeteneğini destekler.

Faktör Analizi

FACIT-Sp-12'nin orijinal yapısı, manevi iyilik halini iki ana alt boyutta ele alır: **Manevi Huzur ve Anlam** (Meaning/Peace) ve **inanç** (Faith). Türk adaptasyon çalışmasında (Ay ve ark., 2019), bu iki faktörlü yapının Türk popülasyonunda korunup korunmadığı **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** ile incelenmiştir.

DFA sonuçları, modelin veri ile uyum indekslerini (RMSEA, CFI, TLI) sunarak, ölçek maddelerinin beklenen manevi yapıya uygun bir şekilde yüklendiğini teyit etmiştir. Bu analiz, ölçeğin yapısal geçerliğinin güçlü bir kanıtını oluşturur.

Araç

Test Türü: Uyarılma

Format: 12 maddeden olu?an öz bildirim ölçe?i (FACIT-Sp-12)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan versiyon)

Popülasyon Grubu: Klinik ve Genel Popülasyon (Uyarlama çal??mas?: Ya?l? Bireyler)

Ya? Grubu: Ya?l? Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Huzurevlerinde ya?ayan ya?l? yeti?kinler örnekleme.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama (Self-report) yöntemi kullan?larak Likert tipi derecelendirme ile puanlan?r. Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak FACIT ölçekleri genellikle 5 puanl? Likert format?n? kullan?r (0=Hiç, 4=Çok).

Anahtar Kelimeler

FACIT, Ya?am Kalitesi, Ruhsal ?yi Olu?, Geriatri, Kültürel Adaptasyon, Anlam, Huzur, ?nanç.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: aysemra@windowlive.com

Yaz??ma Adresi: Sorumlu Yazar: Semra Ay.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

FACIT-Sp-12'nin Türkçe adaptasyon çal??mas? 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in orijinal FACIT sistemi taraf?ndan telif haklar? korunmaktadır. Kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar (Semra Ay) veya FACIT kurulu?u ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal adaptasyon çal??mas?n?n PDF dosyas?na buradan ula??labilir: [the-psychometric-properties-of-the-turkish-version-of-the-spiritual-well-being-scale-facit-sp-12-in.pdf](https://www.psychology.com/the-psychometric-properties-of-the-turkish-version-of-the-spiritual-well-being-scale-facit-sp-12-in.pdf)

Referanslar

Ay, S., Gunduz, T., Ozyurt, B. C., Coban, A., & Piskin, A. A. (2019). The psychometric properties of the Turkish version of the Spiritual Well-Being Scale (FACIT-Sp-12) in older adults living in nursing homes. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19(Suppl.2), 22-28. doi: 10.5455/apd.5670.

Manevi ?yilik Hali Ölçe?i (FACIT-Sp-12) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu nedenle maddeler listelenememiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM